

**UCHWAŁA NR LXXVIII/472/24
RADY MIEJSKIEJ W POLANOWIE
z dnia 29 lutego 2024 r.
w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na
lata 2024 -2030 dla gminy Polanów.**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572, poz. 1463, poz. 1688) w związku z art. 1 ust. 1 oraz art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123, z 2023 r. poz. 1972) oraz § 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023 – 2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480), Rada Miejska w Polanowie uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024 -2030 dla gminy Polanów stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Polanowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Józef Wilk

GMINNY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2024-2030 DLA GMINY POLANÓW

I. Wprowadzenie

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), zdrowie psychiczne określane jest jako dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny człowieka, a także zdolność do rozwoju i samorealizacji. Pojęcia użyte w tej definicji mają szerokie znaczenia a ich rozumienie jest subiektywne, uwarunkowane kulturowo i środowiskowo (<https://pacjent.gov.pl/zapobiegaj/zadbaj-o-swoje-zdrowie-psychiczne>). Zaburzenia i choroby psychiczne stanowią duże obciążenie zarówno dla jednostki jak i społeczeństwa, w którym ona funkcjonuje, w szczególności te niediagnozowane i nieleczone. Zaburzenia i choroby psychiczne mogą powodować znaczną niepełnosprawność, utrudniają a czasem nawet uniemożliwiają osobom ich doświadczającym uczestnictwo w życiu społecznym i zaburzają znacznie jakość życia.

Według danych zawartych w badaniu „Kompleksowe badanie stanu zdrowia psychicznego społeczeństwa i jego uwarunkowań (EZOP II)”, które objęło swoim zasięgiem wszystkie grupy wiekowe mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, wśród dzieci w wieku 0-6 lat, najczęściej występującymi zaburzeniami rozwojowymi są zaburzenia emocjonalno-afektywne (ponad 6% dzieci). Spośród dzieci i młodzieży w wieku 7-17 lat, ponad pół miliona cierpi na zaburzenia psychiczne. Wśród osób w wieku 18 lat i więcej, zaburzenia psychiczne w perspektywie całego życia ujawniło 26,5% uczestników. Do najczęstszych problemów należały zaburzenia spowodowane spożyciem alkoholu – 7,3%, napady lękowe – 7%, fobie swoiste – 4,9%, epizody depresji - 3,9%, zaburzenia zachowania – 3,8%.

Jak pokazują powyższe dane statystyczne, zaburzenia i choroby psychiczne są istotnym problemem społecznym zaburzającym szeroko pojęty dobrostan. Jednym z procesów dążących do zachowania zdrowia jest promocja zdrowia, podobnie jak działania profilaktyczne.

Nie bez znaczenia na dobrostan psychiczny miała i ma do tej pory epidemia COVID-19 oraz wybuch wojny w Ukrainie.

Zapisy zawarte w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123, z 2023 r. poz. 1972) wskazują, że ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 określa cele główne jako:

1) zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnego do ich potrzeb;

2) prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi.

Podstawą opracowania Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla gminy Polanów na lata 2024-2030 jest:

- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123, z 2023 r. poz. 1972);
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023- 2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, 1693, 1938).

II. Diagnoza

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030 dla gminy Polanów opracowany został na podstawie diagnozy społecznej. Głównym założeniem działań przyjętych do realizacji w ramach Programu jest umożliwienie jego adresatom zwiększenia kontroli nad zdrowiem psychicznym oraz jego polepszenie i podniesienie jakości życia. Odbywać się to będzie poprzez podnoszenie poziomu wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie korzystnego zachowania i stylów życia, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu i postaw zapobiegających ich powstawaniu, przeciwdziałanie nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu osób cierpiących na zaburzenia psychiczne oraz zapewnienie dostępu do poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

Na potrzeby niniejszego Programu, przeprowadzono diagnozę środowiska lokalnego. Celem diagnozy było określenie liczby osób korzystających ze wsparcia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polanowie będących w obszarze zagrożenia zdrowia psychicznego, wykluczenia społecznego spowodowanego stanem zdrowia, przeżywających kryzys. Dane statystyczne zgromadzono dla lat 2019-2023.

LATA	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba osób/mieszkańców gminy-ogółem ¹	8568	8453	8342	8200	8100
Liczba rodzin, korzystających z pomocy społecznej, w których występowała niepełnosprawność	142	125	110	98	107

¹ Dane z Urzędu Miejskiego w Polanowie

ność ²					
Liczba osób korzystających ze wsparcia ŚDS w Krągu ³	25	25	27	27	27
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, w których występował alkoholizm ⁴	56	56	62	59	58
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, w których występowała narkomania ⁵	1	2	2	2	0
Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych ⁶	40	38	38	30	27
Liczba wniosków, które wpłynęły do PiRPA o zobowiązanie do leczenia odwykowego ⁷	12	9	19	18	14
Liczba osób, które odbyły terapię odwykową ⁸	10	6	17	10	9
Liczba założonych procedur Niebieskie Karty ⁹	12	13	10	13	17
Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia psychologa ¹⁰	68	57	43	35	27

²Źródło – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za poszczególne lata

³Tamże

⁴Tamże

⁵Tamże

⁶Tamże

⁷Opracowanie własne w oparciu o dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polanowie

⁸Tamże

⁹Tamże

¹⁰Tamże

Jak wskazują powyższe dane statystyczne, istnieje liczna grupa osób wymagających wsparcia w obszarze zdrowia psychicznego oraz wsparcia psychologicznego wśród mieszkańców gminy Polanów. Występuje zatem konieczność podjęcia działań mających na celu zabezpieczenie potrzeb mieszkańców gminy w tym zakresie – wsparcia systemowego, angażującego instytucje z terenu gminy do podjęcia inicjatyw i działań skupiających się w tym obszarze.

III. Cele, zadania, efekty Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030 dla gminy Polanów

Narodowy Program Zdrowia Psychicznego stanowi ogólne ramy dla Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030. Działania prowadzone w gminie Polanów mają na celu:

Cel główny: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnego do potrzeb.

Cele szczegółowe:

- promocja zdrowia psychicznego, zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej roli dobrostanu psychicznego w odniesieniu do jakości życia,
- zapobieganie zaburzeniom psychicznym,
- kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałanie dyskryminacji,
- zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, ich rodzicom i nauczycielom.

Zadania do realizacji w ramach Programu:

- zapewnienie wsparcia osobom doświadczającym kryzysu psychicznego,
- zapewnienie wsparcia osobom z niepełnosprawnością intelektualną, cierpiącym na choroby i zaburzenia psychiczne oraz osobom uzależnionym,
- wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego,
- udzielanie wsparcia psychologicznego rodzicom i nauczycielom.

Oczekiwane efekty:

- pogłębienie wiedzy społeczności gminy Polanów na temat zdrowia psychicznego,
- kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych,
- pogłębienie wiedzy społeczności na temat możliwych form wsparcia dotyczących zdrowia psychicznego,
- zapewnienie integracji osób z zaburzeniami psychicznymi oraz niepełnosprawnością

- intelektualną z resztą społeczności,
- zapewnienie dostępu do miejsc pomocowych osobom doświadczającym kryzysu psychicznego.

Adresaci Programu:

społeczność gminy Polanów.

IV. Realizacja zadań i celów Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030 dla gminy Polanów

Realizatorzy Programu:

- Burmistrz gminy Polanów,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanowie,
- jednostki oświatowe na terenie gminy Polanów,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Krągu,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Zespół Opieki Zdrowotnej w Polanowie.

Współrealizatorzy Programu:

- jednostki ratownicze: Policja, Straż Miejska, Ochotnicze Straże Pożarne,
- wolontariusze,
- stowarzyszenia,
- kościół katolicki

Finansowanie zadań:

- środki własne gminy,
- środki pozyskane z funduszy zewnętrznych.

Termin realizacji Programu: lata 2024 – 2030

Sprawozdawczość:

Z realizacji Programu sporządzane będzie roczne sprawozdanie składane w terminie do 31 marca każdego roku Burmistrzowi Miasta i Gminy Polanów, opracowane na podstawie danych przekazywanych do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polanowie przez podmioty współpracujące i realizujące Program.

CELE SZCZEGÓŁOWE	DZIAŁANIA	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
-------------------------	------------------	---------------------	------------------

<p>promocja zdrowia psychicznego, zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej roli dobrostanu psychicznego w odniesieniu do jakości życia</p>	<p>1. prowadzenie spotkań grupowych informacyjnych dotyczących zdrowia i higieny psychicznej</p> <p>2. przekazywanie wiedzy dotyczącej higieny zdrowia psychicznego oraz profilaktyki podczas wykonywania pracy socjalnej w środowiskach</p>	<p>placówki oświatowe, M-GOPS Polanów, ŚDS w Krągu, ZOZ Polanów</p> <p>M-GOPS Polanów – pracownicy socjalni, asystent rodziny</p>	<p>Ilość spotkań grupowych</p> <p>Ilość spotkań</p>
<p>zapobieganie zaburzeniom psychicznym</p>	<p>1. zapewnienie wsparcia psychologicznego mieszkańcom gminy</p> <p>2. prowadzenie grupy wsparcia dla osób doświadczających kryzysu</p> <p>3. wskazywanie możliwości wsparcia psychiatrycznego mieszkańcom gminy</p> <p>4. działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>5. działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej</p>	<p>placówki oświatowe, M-GOPS Polanów, ŚDS w Krągu, ZOZ Polanów</p> <p>M-GOPS w Polanowie</p> <p>placówki oświatowe, M-GOPS Polanów, ŚDS w Krągu, ZOZ Polanów</p> <p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy ze Stowarzyszeniem "Feniks"</p> <p>Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej</p>	<p>Ilość psychologów dostępnych na terenie gminy Polanów</p> <p>Ilość osób korzystających ze wsparcia</p> <p>Ilość porad</p> <p>Liczba wniosków, które wpłynęły do PIRPA o zobowiązanie do leczenia odwykowego</p> <p>Liczba osób, które odbyły terapię odwykową</p> <p>Liczba osób, które uczestniczą w spotkaniach AA</p> <p>Liczba założonych procedur Niebieskie Karty</p>
<p>kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a</p>	<p>1. zapewnienie wsparcia mieszkańcom gminy Polanów poprzez usługi opiekuńcze i usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, opieki wytchnieniowej</p>	<p>M-GOPS Polanów</p> <p>ŚDS Krąg, M-</p>	<p>Ilość osób korzystających z usług</p> <p>Ilość osób</p>

zwłaszcza tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałanie dyskryminacji	2. zapewnienie wsparcia mieszkańcom gminy Polanów poprzez uczestnictwo w zajęciach ŚDS w Krągu 3. prowadzenie kampanii informacyjnych skierowanych na wywołanie postaw zrozumienia i akceptacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi	GOPS Polanów placówki oświatowe, M-GOPS Polanów, ŚDS w Krągu, ZOZ Polanów	korzystających ze wsparcia ŚDS Ilość kampanii
zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom, nauczycielom	1. dostęp do psychologów i pedagogów dla uczniów oraz ich rodziców na terenie placówek oświatowych 2. dostęp do psychologa na terenie siedziby M-GOPS w Polanowie	placówki oświatowe M-GOPS Polanów	Ilość osób korzystających ze wsparcia na terenie placówek oświatowych Ilość osób korzystających ze wsparcia psychologa

V. PODSUMOWANIE

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030 dla gminy Polanów ma na celu zadbanie o dobrostan psychiczny mieszkańców gminy Polanów. Określa on listę celów, zadań do realizacji, oczekiwanych efektów oraz realizatorów Programu, wskazuje działania mające zapobiec pogłębianiu się zaburzeń psychicznych oraz wzrostowi ilości osób w kryzysie psychicznym.